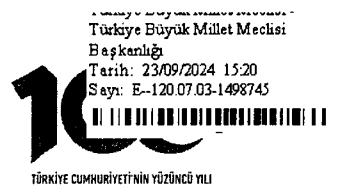

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-15885307

Konu : Soru Önergesi (7/15757)

7/15757

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02.09.2024 tarihli ve 43452547-120.07-1488487 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Balıkesir Milletvekili Sayın Burak DALGIN'a ait 7/15757 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (15757) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 970C77B3-41D0-4143-81B8-DA4215F6528A

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Alkan DEMİR

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 85

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN BURAK DALGIN'A AİT 7/15757 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

23.03.2023 tarihinde 5403 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikle Bakanlıkça tarımsal amaçlı olarak kiraya verilecek tarım arazilerinin işlenmemesine neden olan sebeplere yer verilmiş olup bu nedenler; hisselilik, mülkiyet ihtilafı, parçalılık, tarımsal faaliyete son verilmesi, göç veya başka sebepler olarak sıralanmıştır.

22.08.2024 tarihinde yayımlanan söz konusu yönetmelik, 5403 sayılı Kanun'da 2023 yılında yapılan düzenlemeler doğrultusunda hazırlanmıştır. Bu kapsamda; işlenmeyen arazilerin tarımsal üretime kazandırılması, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kaydedilmesi ve tarımsal üretim planlaması dâhilinde ülkemiz gıda arz güvenliğinin güçlendirilmesine katkı sağlaması amacıyla işlenmeyen tarım arazileri Bakanlıkça tarımsal üretim amaçlı ve sezonluk olarak kiraya verilecektir.

Gerek ilgili Kanunda gerekse uygulama yönetmeliğinde arazinin mülkiyet hakkı ile ilgili hiç müdahale ve kısıtlama söz konusu değildir. Anayasanın 35'inci maddesinde "Herkes mülkiyet ve miras hakkına sahiptir" denildikten sonra bu hakların ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabileceği ve mülkiyet hakkının toplum yararına aykırı olamayacağı belirtilmiştir. Zira toplumun devamı için vazgeçilmez unsur olan tarımsal ürünlerin kaynağı olan tarıma özgülenmiş arazilerin üretim amacıyla kullanılmamasının toplum yararına uygun olduğundan da bahsedilemez. Bu süreçte, arazisini işlemek isteyen malik/malikler ilan süreçleri de dâhil olmak üzere başvurarak arazilerini işlenmeyen arazi listelerinden çıkarabileceklerdir.

İşlenmeyen Tarım Arazilerinin Tarımsal Amaçlı Kiraya Verilmesine İlişkin Yönetmelik'in 2'nci maddesindeki " Bu Yönetmelik, Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan tarım arazileri hariç olmak üzere, mülkiyeti gerçek ve tüzel kişilere ait olan ve üst üste iki yıl süreyle işlenmeyen tarım arazilerinin, Bakanlıkça tarımsal amaçlı sezonluk olarak kiraya verilmesine ilişkin iş ve işlemleri kapsar." hükmü ile doğal kaynaklarımızı etkin kullanarak gıda arz güvencesini desteklemek üzere, arazi malikinin üst üste iki yıl işlemediği araziler, kira bedelleri maliklerine ödenmek üzere, Bakanlığımızca sezonluk olarak tarımsal amaçlı kiralanacaktır.

Buna ek olarak, mezkûr Yönetmelik ekinde yer alan kira sözleşmesinde "Kiracı, kiralama sezonu boyunca kiraladığı tarım arazisi üzerinde, belirtilen ürün/ürün gruplarını üretmekle, genel tarımsal üretim tekniklerine riayet etmekle, toprağın yapısını bozacak uygulamalardan kaçınmakla, arazi üzerindeki çok yıllık bitkiler ve varsa sabit yapı ve tesisleri korumakla yükümlüdür" hükmüne yer verilmiş ve Yönetmelikte bu durumun takibi için denetim mekanizması düzenlenmiştir.

İşlenmeyen Tarım Arazilerinin Tarımsal Amaçlı Kiraya Verilmesine İlişkin Yönetmelik'in 9'uncu maddesi 20'nci bendi kapsamında "Kiracı; ilgili Kanun, bu Yönetmelik ve kira sözleşmesi hükümlerine uygun hareket edip etmediğinin takibi amacıyla il/ilçe müdürlüğünce yapılacak denetimleri kabul eder. Yapılan inceleme, tespit ve kontroller bir rapora bağlanır. Düzenlenecek raporda, başvuruda belirtilen faaliyetlere, kira sözleşmesinde belirtilen şartlara veya bu Yönetmelik hükümlerine aykırılığın olup olmadığı ile bu aykırılıkların on beş günü geçmemek üzere verilecek sürede giderilip giderilemeyeceği belirtilir. Belirtilen sürede aykırılıkların giderilmesinin gerektiği düzenlenen raporda kiracıya bildirilir. Verilen sürenin tamamlanmasının ardından kiracı tarafından ek süre talep edilmesi durumunda on beş günü geçmemek üzere ek süre verilebilir. Verilen süre içerisinde, aykırılıkların kiracı tarafından giderilmemesi halinde sözleşme feshedilir ve taşınmazın tahliyesi sağlanır." Hükmü yer almaktadır. Bununla birlikte, aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan sözleşmenin 15'inci

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

maddesinde “Kiracı, sözleşme hangi, sebeple son bulursa bulsun, araziyi bir mahkeme hükmüne ihtiyaç kalmaksızın derhal tahliye etmeyi taahhüt eder” hükmü yer almaktadır.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında hangi sınıf tarım arazisinin hangi şartlarda, hangi yatırımlar için tarım dışı amaçla kullanılacağı düzenlenmiş olup birinci derecede önemli tarım arazilerinin tarım dışı amaçla kullanılması engellenmiş ve korunması sağlanmıştır. Aynı Kanun'un 13'üncü ve 14'üncü maddelerinde Bakanlık ve valilikler tarafından hangi sınıf arazilerin tarım dışı amaçla kullanılmak üzere izinlendirileceği hüküm altına alınmıştır.

5403 sayılı Kanun ile ülkemizde tarım arazileri üzerinde hiçbir şekilde plansız veya izinsiz yapılaşmaya izin verilmemektedir. İzinsiz yapılması halinde 5403 sayılı Kanun'un 21'inci maddesi kapsamında işlem tesis edilmektedir.

Önergede bahsedilen Hazine arazileri ile ilgili olarak, Anayasamızın “Toprak Mülkiyeti” başlıklı 44'üncü maddesinde yer alan; “Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır. Kanun, bu amaçla, değişik tarım bölgeleri ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini tespit edebilir. Topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanması, üretimin düşürülmesi, ormanların küçülmesi ve diğer toprak ve yeraltı servetlerinin azalması sonucunu doğuramaz. Bu amaçla dağıtılan topraklar bölünemez, miras hükümleri dışında başkalarına devredilemez ve ancak dağıtılan çiftçilerle mirasçıları tarafından işletilebilir. Bu şartların kaybı halinde, dağıtılan toprağın Devletçe geri alınmasına ilişkin esaslar kanunla düzenlenir.” hükmüne istinaden 22.11.1984 tarihinde yürürlüğe giren 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu uyarınca Bakanlar Kurulu/Cumhurbaşkanı Kararı ile “Tarım Reformu Uygulama Bölgesi” olarak ilan edilen alanlarda, Hazine arazileri anılan Kanun amaçları doğrultusunda Bakanlığımızca değerlendirilmektedir.